

A NYITOTT AJTÓK – A ROMA FELZÁRKÓZTATÁSÉRT PROGRAMSOROZAT EREDMÉNYEI

A **Nyitott Ajtók - a roma felzárkóztatásért** programsorozat célja a különböző roma programok résztvevőinek és szereplőinek egy asztalhoz ültetése volt, mely kiváló lehetőséget biztosított a problémák megfogalmazására, tapasztalatok, bevált jó gyakorlatok megismerésére és új javaslatok, megoldások kialakítására, melyek a térség roma lakosságának felzárkóztatását segítik elő.

A programsorozat három tematikus nap köré szerveződött: Egészség Nap, Oktatás Nap és Kultúra Nap.

1. EGÉSZSÉG NAP

Helyszín: Gyöngyösoroszi, Árpád Fejedelem Általános Iskola, Jókai Mór út 1.

Időpont: 2012. augusztus 15.

Résztvevők száma: 58 fő (7 településről: Gyöngyösoroszi, Vécs, Szücsi, Halmajugra, Adács, Nagyfüged, Csány)

Egészségügyi és szociológus szakemberek, orvosok bevonásával az Egészség Napon a Dél-Mátra Közhasznú Egyesület településein élő romák egészségügyi problémáinak feltárása, bemutatása történt előadások formájában.

A roma népesség várható élettartama átlagosan tíz évvel rövidebb, mint a nem roma népességé. Ez közvetlen függvénye a romák egészségügyi mutatóinak, melyek értelmezése elképzelhetetlen a szociális, gazdasági és lakóhelyi összefüggések feltárása nélkül. A problémák megfogalmazása irányított műhelymunka keretében zajlott.

Az Egészség Nap ideje alatt életvezetési és alapvető egészségügyi ismertekkel is gazdagodhattak a résztvevők.

Köszöntő 10 óra

Vernyihe Livia, Gyöngyösoroszi Polgármestere, a Dél-Mátra Közhasznú Egyesület elnöke

Rézműves Melinda, Nemzeti Agrárszaktanácsadási Képzési és Vidékfejlesztési Intézet Esélyegyenlőségi Programiroda szakmai tanácsadója

Szakmai előadások

10.20 A roma lakosság egészségügyi helyzete háziorvosi szemmel

Dr. Edelényi Zsuzsanna – Halmajugra háziorvos

10.40 A roma lakosság fogászati helyzete

Dr. Jenev Marianna – Gyöngyösoroszi fogorvos

11.00 Szenvedélybetegségek a roma közösségekben

Dr. Lénárt András – Abasári háziorvos

11.20 Egészségesek a roma nők?

Dánielné Tóth Beáta – Bódva-völgyi Közéleti Roma Nők Egyesülete:

Jó gyakorlatok bemutatása

11.40 A gyöngyösoroszi Árpád fejedelem Általános Iskola Egészségnevelési

Programjáról Zimányné Fekete Zsuzsanna – Intézményigazgató

11.50 Roma lakosság egészségügyi helyzetének bemutatása, tapasztalatok

megosztása Pozsgai Gabriella – Gyöngyöspata védőnő

12.00 - 12.15 A program ideje alatt helyi termékekből összeállított ételkóstolót tartunk.

Szakmai műhelymunka

12.15 – 13.45 Moderátor: Szabóné Pap Hajnalka – Károly Róbert Főiskola,

Agrárinformatikai és Vidékfejlesztési Intézet adjunktusa

A szakmai műhelymunka során a következő kérdésekre kerestük a választ:

- mi jut eszünkbe a hátrányos helyzetű emberekről?
- milyen pozitív és negatív jellemzőkkel jellemezhetőek a hátrányos helyzetű emberek?
- miért fontos, hogy foglalkozunk a hátrányos helyzetűek egészségével?
- kinek/kiknek fontos, hogy foglalkozzanak a hátrányos helyzetűek egészségével?
- miben/hogyan/kik tudnak segíteni a térség szereplői közül a hátrányos helyzetűek egészségügyi problémáinak leküzdésében?
- mit tegyünk az egészségügyi problémák leküzdésében?

Főbb megállapítások:

- az egészség mindenkinek, de legfőképp az egyénnek fontos
- alapvető jelentősége van a szülői mintáknak, melyeket a gyermek a családban lát és követ
- **megfogalmazódott egy cigány női és férfi klub, és egy cigány szülői klub létrehozásának ötlete**, mely lehetőséget nyújt az összefogásra, s a szülői minták megtanulására
- **megfogalmazódott az oktatási igény, tanulási vágy a felnőttek körében**, hogy képesek legyenek megfelelő szülői mintává válni

2. OKTATÁS NAP

Helyszín: Vécs, Kultúrház – Alkotóház, Kossuth Lajos u. 42.

Időpont: 2012. augusztus 22.

Résztevők száma: 46 fő (7 településről: Vécs, Karácsond, Kiszána, Domoszló, Adács, Gyöngyöses, Halmajugra)

Az Oktatás Nap a Dél-Máttra Közhasznú Egyesület településein élő általános iskolai korú roma gyermekek oktatása során felmerülő nehézségek feltárását tűzte ki céljaul.

A családi szocializáció különbözősége, a nyelvi hátrányok, az óvodába nem járó roma gyermekek, a roma népesség szociális helyzete (magas munkanélküliség), a hátrányos megkülönböztetés, valamint az ehhez kapcsolódó szegregatív gyakorlat mind-mind olyan háttérproblémák, melyek a roma oktatás helyzetét negatívan befolyásolják.

A probléma-megoldó irányított műhelymunka alkalmával a térség pedagógiai szakemberei, intézményvezetők és a különböző civil szervezetek képviselői számára jó gyakorlatok megismerésére, megoldási alternatívák felsorakoztatására nyílt lehetőség.

Köszöntő 10 óra

Bárdosné Kocsis Éva, a Dél-Máttra Közhasznú Egyesület Főtitkára, Munkaszervezet vezető

Lócskai Terézia, Nemzeti Agrárszaktanácsadási Képzési és Vidékfejlesztési Intézet Esélyegyenlőségi Programiroda szakmai tanácsadója

Szakmai előadások

10.10 *Roma gyermekek „társadalma”*

Bezzeg Enikő – Károly Róbert Főiskola, Humántudományi Tanszék adjunktusa

10.30 *Milyenek a roma gyerekek?*

Dánielné Tóth Beáta – Bódva-völgyi Közéleti Roma Nők Egyesülete

10.50 *Egészségnevelés a roma közösségekben*

Dr. Jeney Marianna – Gyöngyösesi fogorvos

Jó gyakorlatok bemutatása

11.10 *„Veled tanulok” program* Márta nővér – Szent Ferenc Kisnővérei

11.30 *Roma kézműves mesterségek szakkör bemutatása*

Szlama Tiborné – Kiszánai Szent Imre Általános Iskola

11.40 *Roma gyerekek tanulási készségeit motiváló módszerek bemutatása*

Dánielné Tóth Beáta – Bódva-völgyi Közéleti Roma Nők Egyesülete

12.00 - 12.15 *A program ideje alatt helyi termékekből összeállított ételkóstolót tartunk.*

Szakmai műhelymunka

12.15– 13.30 Moderátor: Szabóné Pap Hajnalka – Károly Róbert Főiskola,
Agrárinformatikai és Vidékfejlesztési Intézet adjunktusa

A szakmai műhelymunka során a következő kérdésekre kerestük a választ:

- mi jut eszünkbe a cigány emberekről?
- milyen pozitív és negatív jellemzőkkel jellemezhetőek a cigány emberek?
- miért fontos, hogy foglalkozzunk a cigányok oktatásával?
- kinek/kiknek fontos, hogy foglalkozzanak a cigányok oktatásával?
- miben/hogyan/kik tudnak segíteni a térség szereplői közül a cigányok oktatási problémáinak leküzdésében?
- mit tegyünk az oktatási problémák leküzdésében?

Főbb megállapítások:

- a cigányokkal szemben nagy az előítélet a nem cigányok részéről, a résztvevők ezt látják fő problémának
- bizalmatlanság jellemzi a cigány – nem cigány emberi kapcsolatokat
- az oktatás mindenkinek, de legfőképp az egyénnek fontos
- alapvető jelentősége van a szülői mintáknak
- amíg a cigány szülő nem tudja, mit tegyen, hogyan mutasson példát?
- elsőként a szülőknak kell tanulni
- **ismételten megfogalmazódott egy cigány női és férfi klub, és egy cigány szülői klub létrehozásának ötlete**, mely lehetőséget nyújt az összefogásra, s a szülői minták megtanulására
- **megfogalmazódott az oktatási igény, tanulási vágy a felnőttek körében**, hogy képesek legyenek megfelelő szülői mintává válni
- **megfogalmazódott a tanoda létrehozásának gondolata**, pályázat benyújtásának lehetősége

Dél-Máttra Közhasznú Egyesület

Székhely: 3213 Atkár, Tass-pusztá, Hrsz. 0165/15.

Levelezési cím: 3201 Gyöngyös, Pf.: 144

Tel./fax: 37/551-005 Mobil: 20/579-4329, 20/578-2036

E-mail: info@delmatra.hu, web: www.delmatra.hu

3. KULTÚRA NAP

Helyszín: Halmajugra, Művelődési Ház, Kossuth Lajos u. 158.

Időpont: 2012. augusztus 29.

Résztevők száma: 53 fő (6 településről: Halmajugra, Vécs, Adács, Karácsond, GyöngyöSOROSZI, Markaz)

A Kultúra Nap alkalmával a résztvevők betekintést nyerhettek a roma kultúrába a képzőművészetben, a költészetben és a zenén keresztül, kulturális szakemberek, művészek és médiaszemélyiségek tolmácsolásában.

A tematikus nap célkitűzése a Dél-Máttra Közhasznú Egyesület településein megjelenő roma kultúra ismertségének, jelentőségének és a roma identitástudat vizsgálata volt. A roma kultúra kérdéseinek elemzése irányított műhely-beszélgetésekkel, moderátorral történik. A workshop során javaslatokat fogalmazott meg a résztvevő csoport a térségi roma kultúra mind szélesebb körben való megismertetése céljából.

A Kultúra Nap ideje alatt térségi roma kézművesek bemutatója, valamint roma alkotók műveiből kiállítás látható.

Köszöntő 10 óra

Bárdosné Kocsis Éva, a Dél-Máttra Közhasznú Egyesület Főtitkára, Munkaszervezet vezető

Rézműves Melinda, Nemzeti Agrárszaktanácsadási Képzési és Vidékfejlesztési Intézet

Esélyegyenlőségi Programiroda szakmai tanácsadó

Szakmai előadások

10.10 *Indiától Hazáig - amit a cigányokról tudni kell*

Rostás Farkas György – József Attila díjas író, műfordító

10.40 *A cigányok nyelve a XXI. században*

Pató Selam – „Kisebbségekért” díjas műfordító, szerkesztő, újságíró

11.00 *Cigánykép a médiában, a cigány kultúra megjelenítése a média eszközeivel*

Fialovszky Magdolna – újságíró, televíziós szerkesztő - riporter

11.25 *„A cigányság esélye”*

Dúl Géza atya, a Váci Egyházmegye cigánypasztoráció lelkésze, katolikus lelkipásztor

12.00 - 12.15 A program ideje alatt helyi termékekből összeállított ételkóstolót tartunk.

Jó gyakorlatok bemutatása

12.15 *Egészségkultúra a cigányok körében*

Dr. Jeney Mariann – GyöngyöSOROSZI fogorvos

12.30 *Hodászi Roma Tájház kisfilmjének bemutatása*

12.40 *Cigány kultúra az oktatásban, képzőművészeti műhelymunka*

Lakatos Klára – pedagógus-képzőművész

A projekt az MNVH Elnökségének értékelése alapján a Nemzeti Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága jóváhagyásával valósul meg. Együttműködő partnerünk: NAKVI Esélyegyenlőségi Programiroda

Szakmai műhelymunka

13.10 – 14.00 Moderátor: Szabóné Pap Hajnalka – Károly Róbert Főiskola,
Agrárinformatikai és Vidékfejlesztési Intézet adjunktusa

A szakmai műhelymunka során a következő kérdésekre kerestük a választ:

- mi jut eszünkbe a cigány szó hallatán?
- milyen pozitív és negatív jellemzőkkel jellemezhetőek a cigány emberek?
- miért fontos, hogy foglalkozzunk a cigányok kultúrájával?
- kinek/kiknek fontos, hogy foglalkozzanak a cigányok kultúrájával?
- miben/hogyan/kik tudnak segíteni a térség szereplői közül a cigányok kulturális problémáinak leküzdésében?
- mit tegyünk a kulturális problémák leküzdésében?

Főbb megállapítások:

- a cigányokkal szemben nagy az előítélet a nem cigányok részéről, a résztvevők ezt látják fő problémának („**az a baj, hogy nem kíváncsiak ránk**”)
- „**Ismerjük meg egymást!**” – közös a hazánk, közös a sorsunk, össze kell fogunk
- **eltűnőben van a cigány nyelv**, leginkább már csak az izoláltan élő cigányok ápolják
- cigányoknak rá kell döbbsen arra, hogy ha nem alkotunk cigány irodalmat, nem lesz
- **nincs írott cigány kultúra**, csak szóshagyomány
- a településen élő cigányok nem tudnak hatékonyan fellépni a közösségi érdekérvényesítés terén
- **igényként fogalmazódott meg, hogy a Dél-Máttra Közhasznú Egyesületen belül jöjjön létre egy cigány tagozat**
- hiányoznak a térségben a cigány kulturális rendezvények
- **megfogalmazódott az oktatási igény, tanulási vágy a felnőttek körében**, hogy képesek legyenek a cigány nyelv továbbörökítésére
- **megfogalmazódott a tanoda létrehozásának gondolata**, pályázat benyújtásának lehetősége
- **megfogalmazódott a program továbbvitelére való igény**, a résztvevők felkérték a Dél-Máttra Közhasznú Egyesületet, hogy a későbbiekben **szocio-kulturális animációs tevékenységet folytasson a térségben**

Atkár, Tass-puszta, 2012. szeptember 1.